

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XXX. évfolyam 10. szám *Társadalmi, kulturális, hagyományőrző online folyóirat *

2023. október

A tartalomból:

3. Idősek világnapja

4. Vármegyenap

7. Esperesi kinevezés

12. Gergely Ágnes versei

15. A régi Endrőd

19. Önkormányzati hírek

Tisztelet az 56-os hősöknek

Egy mondat a zsarnokságról

Hol zsarnokság van,
ott zsarnokság van
nemcsak a puskacsőben,
nemcsak a börtönökben,

nemcsak a vallató szobákban,
nemcsak az éjszakában
kiáltó ór szavában,
ott zsarnokság van

nemcsak a füst-sötétben
lobogó vádbeszédben,
beismerésben,
rabok fal morse-jében,

nemcsak a bíró hűvös
ítéletében: bűnös!
ott zsarnokság van
nemcsak a katonásan

pattogatott „vigyázz”-ban,
„tűz”-ben, a dobolásban,
s abban, ahogy a hullát
gödörbe húzzák,

nemcsak a titkon
félignyílt ajtón
ijedten
besuttogott hírekben,

a száj elé hulltan
pisszt jelző ujjban,
ott zsarnokság van
nemcsak a rács-szilárdan

fölrakott arcvonásban
s e rácsban már szótlan
vergődő jajsikolyban,
a csöndet

növelő néma könnyek
zuhatagában,
kimeredt szembogárban,

ott zsarnokság van
nemcsak a talpraálltan
harsogott éljenekben,
hurrákhban, énekekben,

hol zsarnokság van,
ott zsarnokság van
nemcsak az ernyedetlen
tapsoló tenyereken,

kürtben, az operában,
éppoly hazug-harsányan
zengő szoborkövekben,
színekben, képteremben,

külön minden keretben,
már az esetben;
nemcsak az éjben halkan
sikló gépkocsizajban

s abban,
megállt a kapualjban;

hol zsarnokság van, ott van
jelenvalóan
mindenekben,
ahogy rég istened sem;

ott zsarnokság van
az óvodákban,
az apai tanácsban,
az anya mosolyában,

abban, ahogy a gyermek
idegennek felelget;

nemcsak a szögesdrótban,
nemcsak a könyvsorokban
szögesdrótnál jobban
butító szólamokban;

az ott van
a búcsúcsókban,
ahogy így szól a hitves:
mikor jössz haza, kedves;

az utcán oly szokottan
ismételt hogy-vagy-okban,
a hirtelen puhábban
szorított kézfogásban,

ahogy egyszercsak
szerelmed arca megfagy,
mert ott van
a légyottban,

nemcsak a vallatásban,
ott van a vallomásban,
az édes szó-mámorban,
mint légy a borban,

mert álmaidban
sem vagy magadban,
ott van a nászi ágyban,
előtte már a vágyban,

mert szépnek csak azt véled,
mi egyszer már övé lett;
vele hevertél,
ha azt hitted, szerettél,

tányérban és pohárban,
az van az orrban, szájban,
hidegben és homályban,
szabadban és szobádban,

mintha nyitva az ablak,
s bedől a dögszag,
mintha a házban
valahol gázfolyás van,

ha magadban beszélgetsz,
ő, a zsarnokság kérdez,
képzeletben
se vagy független,

fönt a Tejút is már más:
határsáv, hol fény pásztáz,
aknamező; a csillag:
kémlelő ablak,

a nyüzsgő égi sátor:
egyetlen munkatábor;
mert zsarnokság szól
lázból, harangozásból,

a papból, kinek gyónol,
a prédikációból,
templom, parlament, kínpad:
megannyi színpad;

húnyod-nyitod a pillád,
mind az tekint rád;
mint a betegség,
veled megy, mint az emlék;

vonat kereke, hallod,
rab vagy, rab, erre kattog;
hegyen és tenger mellett
be ezt lehelled;

cikáz a villám, az van
minden váratlan
zörejben, fényben,
a szív-hökkenésben;

a nyugalomban,
e bilincs-unalomban,
a zápor zuhogásban,
ez édig erő rácsban,

a cellafal-fehéren
bezáró hóesésben;
az néz rád
kutyád szemén át,

s mert minden célban ott van,
ott van a holnapodban,
gondolatodban,
minden mozdulatodban;

mint víz a medret,
követed és teremtéd;
kémlelődsz ki e körből?
ő néz rád a tükröből,

ő les, hiába futnál,
fogoly vagy, s egyben foglár;
dohányod zamatába,
ruháid anyagába,

beivódik, evődik
velődig;
eszmélnél, de eszme
csak övé jut eszedbe,

néznél, de csak azt látod,
mit ő eléd varázsolt,
s már körbe lángol
erdőtűz gyufaszáלבól,

mert amikor ledobtad,
el nem tiportad;
s így rád is ő vigyáz már,
gyárban, mezőn, a háznál,

s nem érzed már, mi élni,
hús és kenyér mi,
mi szeretni, kívánni,
karod kitárni,

bilincseit a szolgálta
maga így gyártja s hordja;
ha eszel, őt növeszted,
gyermeked neki nemzed,

hol zsarnokság van,
mindenki szem a láncban;
belőled büzlik, árad,
magad is zsarnokság vagy;

vakondként napsütésben,
így járunk vaksötétben,
s fészengünk kamarában,
akár a Szaharában;

mert ahol zsarnokság van,
minden hiában,
a dal is, az ilyen hű,
akármilyen mű,

mert ott áll
eleve sírodnál,
ő mondja meg, ki voltál,
porod is neki szolgál.

Illyés Gyula
1950

Irodalmi Újság, 1956. nov. 2.

AZ ARADI VÉRTANÚK EMLÉKEZETE

A Varga Ottó által szerkesztett Aradi vértanúk albuma 1893-as, negyedik kiadásának borítója

Az 1849. október 6-án kivégzett aradi vértanúk kultusza és legendája már aznap elkezdődött, hiszen – a szemtanúk elbeszélése alapján – már egy-két órával a kivégzéseket követően tömegekben zarándokoltak a kivégzés helyére a gyászolók. Mindenki sírt, imádkozott, és ezen a napon minden boltot, nyilvános helyiséget bezártak.

A vértanúk emlékének megörökítésére, köztéri szobor, vagy emlékmű felállítására csak a kiegyezés után lehetett gondolni. Barabás Béla jogász, volt országgyűlési képviselő 1929-ben megjelent emlékirataiból ismert, hogy édesapja volt az első, aki egy kiszáradt eperfát és egy keresztet vitetett ki a kivégzés helyszínére. Az eperfa 13 ágára ragasztott cédulákra írták fel a tizenhárom vértanú nevét. 1871-ben a vértanúk emlékének ápolását felvállaló Aradi Honvédegylet egy emlékkövel helyettesítette a kiszáradt eperfát. A vesztőhelyen ma látható obeliszket Haeffner Ernő, a győri 48-as Honvédegylet jegyzője kezdeményezésére 1881-ben állították fel. Az 1932. évi ásatások során sikerült agnoszkálni azoknak a honvéd főtiszteknek a maradványait, akiket a bitófák tövébe temettek. A kivégzés tényleges helye eszerint a Maros egyik hídjától 250 méterre volt. Miután 1867 júniusában létrehozták az első szoborbizottságot, végül 1890-ben egy emlékművet is avattak Arad városában. Az aradi „Szabadságharcos Emléktárgyak Országos Múzeuma” az egyik legjelentősebb magyarországi szakgyűjteménnyé vált.

Október 6-át a magyar kormány 2001-ben nemzeti gyásznappá, az aradi vértanúk emléknapjává nyilvánította Magyarországon és a magyarok által lakott területeken.

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

Idősek világnapja

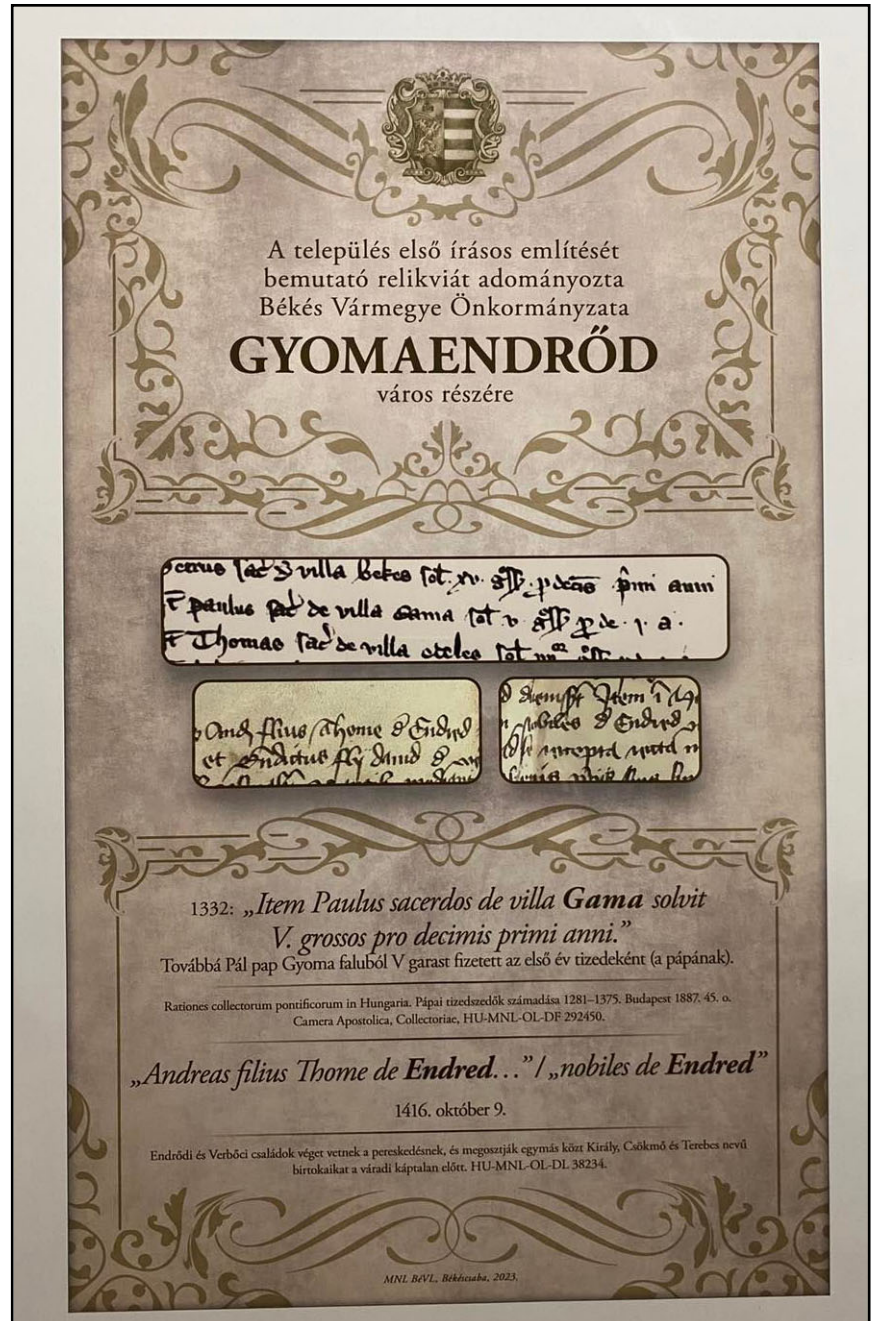
Az ENSZ közgyűlése 1991-ben nyilvánította október 1-jét AZ IDŐSEK VILÁGNAPJÁVÁ. Napjainkban kb. 600 millió hatvan év feletti személy él a világon, számuk 2025-re akár meg is kétszereződhet, éppen ezért a gyorsan öregedő világban az idősek sokat segíthetnek – önkéntes munkával, tapasztalataik átadásával.

Kosztolányi Dezső: Intés az öregebbek tiszteletére

Bizony hajoljatok meg az öregebbek előtt, akár utcaseprők, akár miniszterek.
Nem oly tiszteletet prédikálok én tinektek, mint a papok s az iskolai olvasókönyvek.
De vegyétek számba, mily nehezen mentitek át ti is évek veszedelmén törekeny szívveréseket ezen az embernek ellenséges földgolyón s ők, kik negyven, ötven, hatvan évet éltek, hány téli reggelen, hány tüdőgyulladásos gázoltak át, hány folyó mellett haladtak el éjjel s hány gépkocsitól ugrottak el az utcasarkokon, míg váratlanul elétek állanak, időtől koszorúzva, mint a csodák, mint akik háborúból jönnek, egyenesen, mint a zászlórúdak s egyszerre kibontják, hogy ámuljatok, vihar-csapott, de visszahozott életüknek méltóságosan lebegő, békét hirdető, diadalmi lobogóját.

Vármegyénap

Szeptember 2-án rendezték Békéscsabán a Békés Vármegyénapot. A nap mottója: Hagyomány, Érték, Közösség volt. Városunkat Lehóczkiné Timár Irén elnök asszony vezetésével a helyi értéktár képviselte. A szombati Vármegyénap részeként, rendhagyó programelemként

a Jókai Színházban Zalai Mihály elnök és dr. Takács Árpád főispán átadták a települések vezetőinek, képviselőinek azokat a relikviákat, okleveleket, amelyek az adott település első írásos említését örökítik meg vizuális és szöveges formában.
Toldi Balázs

MEGHÍVÓ

Engesztelő szentmise és megemlékezés
az aradi vértanúkról

Gyomaendrőd Város Önkormányzata tisztelettel meghívja Önt
az Aradi Vértanúk Emléknapja alkalmából rendezett
megemlékezésre

Helye: Gyomaendrőd, Szent Imre Katolikus Templom

Ideje: 2023. október 6. (péntek) 16.30. óra

A szentmisét celebrálja: Czank Gábor plébános

Információ: Szonda István tel: 06-20-2380046

Október 23.

Gyomaendrőd Város Önkormányzata
tisztelettel meghívja Önt
az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulója alkalmából
tartandó városi ünnepségre

Ideje: 2023. október 23. (hétfő) 10.00 óra

Helye: Gyomaendrőd, Hősök tere

Ünnepi beszédet mond:

Toldi Balázs polgármester

Emlékműsorral közreműködnek:
a Rózsahegyi Kálmán Általános Iskola tanulói

Koszorúzás a megemlékezést követően
Endrődön a Hősök terén, a
„szürkeház” homlokzatán (Fő út 228.) elhelyezett emléktáblánál és
Gyomán a Szabadság téri Hősök Emlékműnél

Meghívó

Kállai Nap Gyomaendrőd
2023. 10. 07.

Program:

15:00 Koszorúzás a Kállai szobornál
(Gyomaendrőd, Szabadság tér)

16:30 "Riportok Kállai Ferencsel"

Filmvetítés és beszélgetés

Kállai Ferenc életútjáról, alakításairól

Díszvendég Öze Áron Jászai Mari-díjas színművész

Moderátor Kiszely Zoltán színművész

18:00 "Egy gondolat bánt engemet"

Táncszínházi előadás az NKA Petőfi 200
programsorozat keretében

Helyszín:

Kállai Ferenc Művelődési Ház
5500 Gyomaendrőd Kossuth út 9-11

A rendezvényen való részvétel
regisztrációhoz kötött!

Regisztráció: 66/283-524
kfk@gyomaendrod@gmail.com

Nemzeti
Kulturális Alap

MAGYAR
KATOLIKUS
EGYHÁZ

**EGY SZÁZALÉK JÓTETT,
EZERNYI MOSOLY**

Köszönjük, ha adója egyházi 1%-ával támogatja
a MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZ szolgáltatait!

1% | Technikai szám: 0011

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia köszönetét fejezi ki mindenkinek, aki 2023-ban adója 1%-át a Magyar Katolikus Egyház számára ajánlotta fel. Hálásan köszönjük, hogy idén már több mint 800 ezer felajánló támogatta intézményeink szolgáltatát.

A befolyt összegből idén is Egyházunk különböző intézményei mellett a Katolikus Egyház karitatív tevékenységét támogatjuk. Az ország szinte minden pontján jelen vagyunk az országos és egyházmegyei karitás, valamint a szerzetesi közösségek által fenntartott szolgálatokon keresztül. Munkatársaink igyekeznek a lehető legtöbb nehéz helyzetben lévő emberhez eljuttatni a tevékeny krisztusi szeretetet. Katolikus óvodáink és iskoláink támogatása is kiemelten fontos számunkra. Folyamatosan segítjük a háború miatt nélkülöző gyermekeket és családokat, valamint a kritikus helyzetbe került kárpátaljai testvéreinket is.

Örömmel tapasztaljuk, hogy a katolikus hívők évről évre tudatosabbak. Mások is egyre többen látják és tapasztalják a Katolikus Egyház jelenlétét a hétköznapokban. Mindezt az is bizonyítja, hogy az utóbbi közel tizenöt évben 61 %-kal nőtt azok száma, akik a Magyar Katolikus Egyház javára ajánlják fel adójuk 1%-át.

Köszönjük, hogy továbbra is segíthetünk!

Budapest, 2023. szeptember 27.

az MKPK Titkársága

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium hírei

Veni Sancte - 2023. szeptember 1.

Az endrődi Szent Imre Katolikus Templomban ünnepélyes szentmisével indult az idei tanév is. Czank Gábor atya celebrálta a szertartást, melyben áldást kért az előttünk álló időszakra, diákokra, pedagógusokra, az intézmény dolgozóira. Hagyomány, hogy elsős diákok szavalnak, majd ezt követte Tímár Erzsébet igazgató asszony tanévnyitó beszéde, melyben kitartásra, szorgalomra biztatta a gyerekeket, mely mindig meghozza gyümölcsét. Megnyitotta a 2023/24-es tanévet.

„A gyerekek olyanok, mint a pillangó a szélben, egyesek magasabbra szállnak, mint mások, de mindegyikük a legjobb tudása szerint repül. Miért hasonlítanánk hát össze őket? Mindegyik más. Mindegyik különleges. Mindegyik gyönyörű!” – mondta beszédében.

Szent Gellért nap - szeptember 22.

A Szent Gellért Nap ünnepi szentmisével indult, melyet iskolánk lelki vezetője, Czank Gábor atya végzett. Prédikációjában felidézte iskolánk névadójának, Szent Gellértnek az alakját, fordultatos életét. Ekkor került sor az elsős kisdíjak ünnepi fogadalomtételére. Tímár Erzsébet igazgató felolvasta az iskola falán található emléktábláról mindazok nevét, akik hozzájárultak az intézményünk alapításához, két nyolcadikos diák pedig koszorút helyezett el az emléktáblánál.

A délelőtti további része játékosan telt.

Először iskolai futóverseny, majd tallérgyűjtés volt. Kapura rúgás, kosárra dobás, vállfa akasztás, zsákban futás és még sok más ügyességi játékban jeleskedhettek, közel 20 helyszínen.

Az aulában pedig a táncversenyen mozoghattak a táncos lábúak.

Az eredményhirdetés során az igazgatónő először az oklevelet adta át a futóverseny helyezetteinek, majd a tallérgyűjtés eredményei következtek: 1. helyen az 5. osztály végzett, 2. a 3. osztály, 3. a 2. osztály lett.

Mindenkinek gratulálunk!

Az Európai Autómentes nap - szeptember 22.

Az Európai Autómentes napot Gyomaendrőd város különféle programokkal ünnepelte, intézményünk is csatlakozott hozzá. Az volt a cél, hogy minél többen érkezzenek az iskolába biciklivel vagy gyalog. A diákok nagy része így is jött az iskolába, s megérdemelten kapta meg a jutalmát, egy müzliszeletet.

Délután pedig csatlakoztunk a városi biciklizéshez. Aki fehér pólós biciklistát látott a bicikliúton, biztos lehetett benne, hogy a Szent Gellért Iskola tanulóival vagy pedagógusával találkozott.

Örülünk, hogy egy vidám nap végződött ezzel a sokakat megmozgató programmal.

Megbízott esperesi kinevezés

Czank Gábor gyomaendrődi plébánost dr. Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspök kinevezte a Szarvasi Esperesség megbízott esperesévé. Szerkesztőségünk ezúton szeretettel gratulál.

Hogyan imádkozzuk a rózsafüzért?

Tíz tanács II. János Pál pápától

II. János Pál pápa 2002. október 16-i keletkezéssel adta ki Rosarium Virginis Mariae kezdetű, a rózsafüzérről szóló apostoli levelét. Ebben konkrét, gyakorlati tanácsokat fogalmaz meg a rózsafüzér imádkozásának módjával kapcsolatban.

1. A rózsafüzér célja: Krisztus arcának szemlélése

„Krisztus arcára szegezni a tekintetet, fölismerni a misztériumot [...] Krisztus minden tanítványának feladata, tehát a miénk is. Miközben ezt az arcot szemléljük, kitárulunk a szentháromságos élet misztériumának befogadására, hogy mindig újra megtapasztaljuk az Atya szeretetét, és örvendjünk a Szentlélek örömeivel.” (9)

„... a rózsafüzér a feszületre irányul: tőle indul és hozzá érkezik, mint maga az imádkozás is. Hiszen Krisztusban összpontosul a hívők élete és imádsága. Minden belőle indul ki, minden feléje irányul, minden általa jut el a Szentlélekben az Atyához.” (36)

2. Jézus neve

„Az Üdvölgy súlypontja, mintegy fordulópont a két rész között: Jézus neve. Olykor, ha sietve imádkozzuk, ez a súlypont eltűnik, s vele együtt elvész a kapcsolat is Krisztusnak azzal a titkával, amelyikről éppen elmélkedünk. [...] Jézus nevét – az egyetlen nevet, amelyben az üdvösség reménye nekünk adatott (vö. ApCsel 4,12) – a Szentséges Anya nevével együtt ismételtetni, s mintegy engedni, hogy Mária sugallja nekünk ez a nevet, a hasonulásnak olyan útja, mely egyre mélyebbre bevezet Krisztus életében.” (33)

3. A rózsafüzér megértése

„A rózsafüzér megértéséhez el kell mélyülni a szeretet sajátos lelki dinamikájában.” (26)

4. A csend

„Az odahallgatás és az elmélkedés a csendből táplálkozik. Jó, ha a titok kimondása és a Szentírás szavai után megfelelő időre megállunk, hogy tekintetünket a szemlélendő titokra szegezzük, mielőtt elkezdjük a szóbeli imát. A csend értékének újrafelfedezése az egyik titka az elmélkedés és a szemlélődés gyakorlásának.” (31)

5. Rózsafüzér és Szentírás

„... a rózsafüzér nem helyettesíti a lelki olvasmányt (lectio divina), épp ellenkezőleg, föltételezi és elősegíti azt. [...] A rózsafüzérben szemlélt titkok [...] által a lélek könnyen utakat találhat az egész evangéliumhoz, főként ha a rózsafüzéret a tartós összeszedettség különleges állapotában imádkozzák. [...] Annak érdekében, hogy az elmélkedés szentírási alapot kapjon és mélyebb lehessen, hasznos, ha a titok ki-

mondása után fölolvassuk egy, a körülményeknek megfelelő rövidebb-hosszabb szentírási részt. Az egyéb emberi szavak ugyanis soha nem érik el a sugalmazott szavak sajátos hatékonyságát. Ezeket ugyanis a bizonyossággal hallgatjuk, hogy Isten szava, mely a ma számára, az »én számomra« hangzik el.” (29–30)

6. Hogyan imádkozzuk a rózsafüzér titkait?

„Az örvendetes titkokról való elmélkedés a keresztyén öröm végső indítékaival és mélységes tartalmával való találkozás.” (20)

„A világosság titkainak mindegyike a Jézus személyében immár elért Ország kinyilatkoztatása. [...] Kánában Mária ajkán hangzik föl és egy nagy anyai intelemmé válik, melyet minden idők Egyházához intéz: »Tegyétek meg, amit nektek mondtam!« (Jn 2,4) Ez az intelem jól bevezeti Krisztus nyilvános élete során mondott szavait és jeleit, és a világosság minden titka számára máriás háttérrel ad.” (21)

„A fájdalmas titkok segítik a hívőt abban, hogy átélje Jézus halálát – ott állva a kereszttel Mária mellett –, s hogy vele együtt merüljön el Isten ember iránti szeretetének mélységében, s érezze meg e szeretet egész újjáteremtő erejét.” (22)

A dicsőséges titkok „a hívőt arra készítik, hogy lépjen túl a passió sötétjén, és tekintetét a föltámadásban és a mennybenmetelben szegezze Krisztus dicsőségére. Miközben a keresztyén lélek a föltámadottat szemléli, fölfedezi hitének indokait (1Kor 15,14).” (23)

7. Miatyánk, Dicsőség

„A Miatyánk mintegy alapja az Üdvölgyek ismételtetése által kibontakozó krisztológus-máriás elmélkedésnek, és a titokról való elmélkedést egyházi tapasztalattá teszi akkor is, ha egyedül végzik.” (32)

„Fontos, hogy a Dicsőség mint a szemlélődés csúcspontja tudatos legyen a rózsafüzérben. Nyilvános imádkozás esetén énekelni is lehetne, hogy megfelelő hangsúlyt kapjon ez a minden keresztyén imádságra jellemző távlat.” (34)

8. A rózsafüzér befejezése

„A rózsafüzér végén a pápa szándékára imádkozunk, hogy az imádkozó lélek tekintete kitégyüljön az egész Egyház szükségleteire.”

„... a lélek szükségét érzi, hogy a rózsafüzér végéhez, melynek során annyira érezte Mária anyai segítségét, a Szent Szűz dicséretét fűzze, akár a Salve Reginát, akár a loretói litániát. A belső út megkoronázása ez, melyen a hívő eleven kapcsolatba került Krisztus és az ő Szentséges Anyja titkával.” (37)

9. Időbeli eloszlás

„... a heti beosztás lelki sajátosságot ad az egyes napoknak, a liturgiához hasonlóan, mely az év egyes szakaszait tudja megszínezi. A mai gyakorlat szerint a hétfő és a csütörtök az örvendetes titkok napja, a kedd és a péntek a fájdalmas titkoké, a szerda, a szombat és a vasárnap a dicsőséges titkoké. Hova lehetne beilleszteni a világosság titkait? [...] a szombat hagyományosan a Mária-tisztelet napja, tanácsolhatónak látszik, hogy csütörtökről kerüljenek át az örvendetes titkok szombatra, s az így szabaddá vált csütörtök lehetne a világosság titkainak napja.”

„... arra kell ügyelni, hogy a rózsafüzér mindig szemlélődésnek tekintés és ékként végezzék. Ezáltal, mintegy a liturgia kiegészítéseként, a keresztyén hét – melynek sarkpontja a vasárnap, a feltámadás napja – a Krisztus élete titkain keresztül vezető úttá válik, s maga Krisztus az idő és történelem Uraként jelenik meg tanítványai életében.” (38)

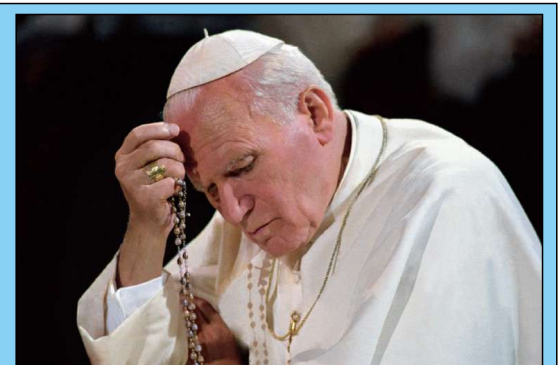
10. „Bízd az Úrra minden gondodat”

„... a Megváltó szent emberségével való találkozásba vigyük magunkkal gondjainkat, bajainkat, munkánkat, terveinket, mindazt, ami az életünket jelenti. »Bízd az Úrra minden gondodat, és Ő gondoskodni fog rólad« (Zsolt 55,23). A rózsafüzérral elmélkedni azt jelenti, hogy gondjainkat rábizzuk Krisztus és az Ő Anyja irgalmas szívére.” (25)

+1 tanács Szent VI. Pál pápától

„A rózsafüzér mondása természete szerint nyugodt, szinte késleltetetten lassú ritmust igényel, ami elősegíti az imádkozóban az elmélkedést az Úr élete misztériumairól, melyeket annak szívére keresztül lát, aki a legközelebb állt az Úrhoz, s melyekből elmondhatatlan gazdagság fakad.” (12)

MK

„A rózsafüzér nagyon kedves imádságom. Csodálatos imádság! Csodálatos az egyszerűsége és a mélysége (...). Ugyanis az Üdvölgy Mária szavainak mondása közben elvonulnak lelki szemünk előtt Jézus Krisztus életének fő eseményei. [...] s eleven közösségbe kapcsolunk Jézussal – mondhatnánk – az Ő Anyjának szívére keresztül. Ugyanakkor szívünk befoglalhatja a rózsafüzér e tizedeibe mindazt, ami egy személy, a család, a nemzet, az Egyház és az emberiség életét alkotja. Az egyéni gondolat, a felebarát, s különösen a hozzánk, a szívünkhöz közelebb állók gondjait. Így a rózsafüzér egyszerű imádsága adja az emberi élet ritmusát.”

(Szent II. János Pál pápa)

Fényképalbum

Endrőd 290 éves

Endrődi életképek 1966. Keller fotók

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

Évről-évre többen evezünk

A nyári időszak utolsó, szép, napos hétvégéjére, harmadik alkalommal hirdette meg iskolánk az Evezzünk együtt! elnevezéssel életre hívott közösségi vízi sporteseményét. A „KisBálintos” gyerekeken, szülőkön kívül sok sportkedvelő jelentkezett a felhívásra, csatlakozott a vízitúrához. A program biztonságos megrendezéséhez segítséget nyújtottak

a Körös Kajak Sportegyesület és a KSI Gyomaendrőd kötelekeiben kajakozó gyerekek és szülei, a Csicsergő Vízitúra Megállóhely dolgozói, a Hamahama Természetjáró Egyesület vezetői. Büszkék vagyunk rá, hogy Fodor Bence Európa bajnok kajakost, egykori tanítványunkat is a résztvevők között köszönthettük. A csodálatos őszi napsütésben a baráti közösségek jó kedvvel vágtak neki a kijelölt vízi útvonalnak. A közel háromszáz résztvevő a közúti hídtól indulva sárkányhajóval, kenuval, kajakokkal, suppal evezett el a szabadstrandig. A 3,6 km-es rövid vízitúra után közös ebéden idéztük fel a délelőtti élményeket. Nagyon hálásak vagyunk, hogy ilyen sokan kapcsolódtak be a programba, mutattak példát gyermekeinknek.

Üzemlátogatás és kerékpártúra

2023. szeptember 23-án, csütörtök reggel kerékpárra pattantak a nyolcadikosok. Mártika néni és Krisztika néni vezetésével kémiaóra keretében ellátogattak a gyomaendrődi Hármaskörös Manufaktúra pálinkafőzdéjébe. A tanulók megismerkedhettek az etilalkohol előállításával, illetve a Hungarikumnak számító pálinka ké-

szítésének lépéseivel. Ignác Tibor és neje, Ignáczné Illés Erzsébet elmagarázták a gyerekeknek, mire kell figyelni a gyümölcspárlatok alkohollá alakításánál, illetve milyen hőfokon párolódik el az ilyenkor igen értékes etilalkohol. Nagyon hasznos és érdekes volt üzemlátogatás, a kerékpáros közlekedés pedig élmény!

„Kisbálintban sündörögtem!”

A Suliváró-Akadémia első állomása

Az idei tanév első Suliváró délutánjára szeptember 21-én került sor. A Suliváró-Akadémia programsorozat nagycsoportos óvodások számára nyújt lehetőséget, hogy iskola - előkészítő foglalkozásokon, játékos

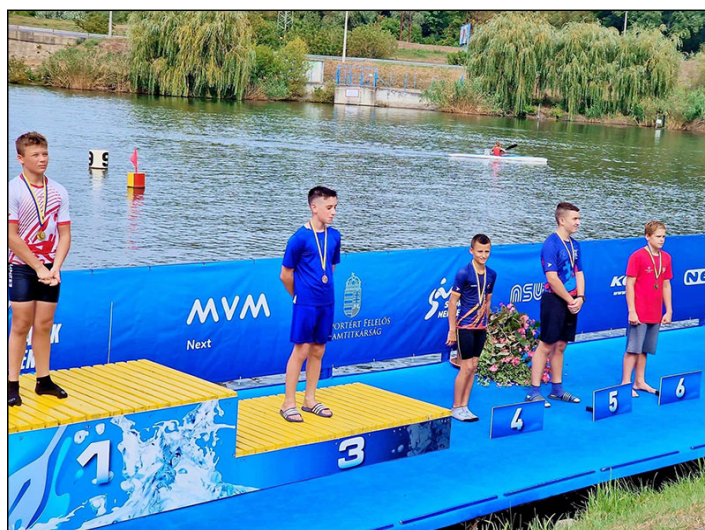
feladatok által megismerhessék az iskolai környezetet és a pedagógusokat. A tanító nénik, fejlesztő pedagógusok mozgás-, figyelem-, emlékezet-, gondolkodás- és beszédfejlesztő feladatokon keresztül készítik fel a gyermekeket arra, hogy iskolába lépéskor könnyebben vegyék az akadályokat, az iskolakezdés örömmel induljon. A Suliváró-Akadémia első foglalkozásának középpontjában a játékos beszédfejlesztés állt. A nagycsoportos gyermekek megismerhették egymást és a tanító néniket is. Az érdeklődő szülők részére intézményünk vezetője, Ágostonné Farkas Mária tartott előadást a sikeres iskolakezdésről. Egy vendéget is üdvözölhettünk körünkben: Ősztündér végig figyelemmel kísérte a játékos feladatokat. Az ovisok találós kérdéseket hallhattak, Irénke néni (Keréki Irén) és Erika néni (Fekécsné Buza Erika) pedagógusok vezetésével mondókákat, énekeket is tanulhattak. A sündörgő nagycsoportosok őszi terméseket válogattak, majd izgalmas nyelvtörővel kellett megküzdeniük, míg a végén a fülüket is hegyezték, egyforma szópárokat hallanak-e. A foglalkozás végén a jól megérdemelt jutalom következett, ugyanis Erika néni a papírszínház világába kalauzolta el a sündüsnőcskákat: a gyermekek a Sünikéről hallhattak egy rövid mesét. Zárásként finom gyümölcsöket és egy kis édességet is elfogyasztottak. A délután feladatait sikeresen teljesítő gyermekek egy játékos mondókagyűjteményt vittek haza, amivel az egész család jól szórakozhat. Köszönjük, hogy ellátogattak iskolánkba és részt vettek a programon. Találkozunk a következő Sulivárón!

Kajakos eredmények

Az év utolsó versenyén is tarolt a KSI csapata a Nagy Zoltán Emlékversenyen. A Kis Bálint Általános Iskola tanulóinak eredményei:

- 2. Hely Mk-2 U13 2000 m Garai Noel, Zámbori Zsolt
- 4. Hely Mk-1 U12 2000 m Csipai Csongor
- 4. Hely U11 2000 m Kun Nimród
- 6. Hely Mk-2 U12 2000 m Kovács Gábor, Csipai Csongor

További versenyzők, akik a nagy mezőnyben küzdöttek és teljesítették a távot: Rafael Ármin, Garai Áron, Mertz Máté. Gratulálunk minden versenyzőnek!

Látogatás az Erzsébet ligeti lombkoronasétányon és a kilátóban

Szeptember 27-én a Turizmus világnapján lehetőségünk volt díjmentesen felmenni a lombkoronasétányra és a kilátóra. Ezt kihasználva a 3. b osztály tagjai rendhagyó környezetismeret óra keretében ismerkedtek meg a liget növény- és állatvilágával.

Köszönjük a lehetőséget!

irodalmi oldal

Rovatvezető: Polányi Éva

Gergely Ágnes versei

Pannon ég alatt

A prэшáz alatt megfordul az út
jobbra lehajlok s látom a falut

a kékre csiszolt hegyi utakon
idegen vagyok kíváncsiskodom

ember sehol csak szőlő és akác
antennák alatt homokból a ház

pincék között és pannon ég alatt
szürke próféta kis szamár halad

gyöngyház fülével hátraintetet
ez volt a tisztos plebejusnegyed

ötszáz év előtt itt hagytak nyomot
kordéjukkal a kalmár vándorok

innen nézték a haragos időt
a szelíd pékek és a bábsütők

s a várból visszaszólt a zene tánc
és olasz fényével a reneszánsz

s amerre egy-egy kordé elhaladt
utak nőttek a pannon ég alatt

s barna kaftánját meghúzva magán
az én őszám is erre jött talán

s ahol most én az útszélien megállt
körülnézett és félve prédikált

vagy az a másik az a józanabb
ihol csinált szattyán topánokat

és szépanyám kis sárgaszemű nő
nézte hogy kutya ne szökjön elő

kicsapta játszani a gyereket
és énekelt és füveket szedett

s a zsolttár és a cserszag szerteszállt
a dombok körül járta a határt

széllel vesződött télben áttelelt
a férges nagy gyomrából újrakelt

A 137. zsoltár

Ültünk Babylon folyópartjain.
Sírtunk. Babylon tenger nélkül él.
Hárfánk a fűzfán. Másképp szól a kín.
Tőlünk verejték kell, nem szenvedély.
S nem érv, erünkéből mért dőlt itt a vér.
Hát kihűlt jobbom legyen rá az ámen,
ha elfeledlek egyszer, Jeruzsálem.

Jelünk itt falba karmolja a nép.
Kik biztatják, sem tudják, mért teszik.
Királyi jel, sok más jelet tulélt.
Ne ródd fel, Uram, vétékül nekik!
Ne vágasd falhoz szép kisdedeik...!
És fájó orcám rángjon majd a számhoz,
ha elfeledlek egyszer, Arany János.
1992. október 3.

így jártak mind a lábnyomuk ezüst
jöttek hivatlan szépen mint a füst

s ahogy én védem a magam rögét
őket is megvédte a pannon ég

innen is túl is kéklík az az út
hát menjen innen fusson aki tud.
Visegrád, 1964

A képek 2007-ben egy író-olvasó találkozón készültek Endrődön.

Fenyőtű*

Megváltódom: vers jut eszembe rólad.
Talán valahol ezért meg is rónak.

Szemedre hányják, hogy közel merészkedsz,
mint a csillag a fenyőfák hegyéhez –

onnét mozdulsz, hol négy táj fut keresztbe,
tobozra símitsz és narancsgerezdre,

megnézel szépet és elnézel ocsmányt,
míg ezek kávéházat, égi kocsmát

vélnek többféle párás, kék sarokban
s osztottságot abban, mi osztthatatlan.

Himbál az Idő: önjogán nemes lét.
Tűhegynyi karca az egyetemesség.

Elférek én ott! Meddig kell itt lengnem?
Nyújtom a verset. Nem fáj. Váltás ki engem.

1989. szeptember

Ajtófélfámon jel vagy Apám emlékére

Nincsenek emlékeim,
és ha vannak sem őrzöm őket.
Sohasem koslatom a temetőket,
nem rendít meg a szerves kémia.

De néha, így november táján,
ha köd van és a nyirkos ablakok
mögött levegő után kapkodok

– testednek hollétéről mit se tudván –
a vegetatív emlékezés útján
fel-felszivárogo egy mozdulatod.

Érzem, hogy hosszú, ideges ujjaid között
termosz forog és rossz konzervnyitó,
zsebkes és tátott szájú hátizsák,
meleg alsónemű és imakönyv,
s a súlytalan teher alatt a hátad
ropogva eszmél rá, hogy bírja még.
Érzem, hogy indulsz. Kilépsz, jól öltözött csavargó,
sohase mész, csak indulsz,
nevetve hátranézel, harmincnyolc évesen,
visszajövök, hamar, bólintod, mutatod
– másnap lett volna a születésnapod –
és vinyogva, befelé sírsz, mint egy Mednyánszky-kép,
és integetsz – hogy integetsz!

Ajtófélfámon jel vagy: megtapadtál,
a Ferdinánd-híd, a tenyéryni rács,
a lucskos út, a végelgyengülés, a fűzabálás
vak képzelés csak mind, elmeszülemény,
hiszen hazudtam, látni szoktalak,
a novemberi fojtó ég alatt
velem indulsz, lélegzel, könnyeid
az én torkomat szorítják, és én hagyom,
s ott fenn, ahol nincs keresnivalója,
az a szádból kiütpött, vékonyka Memphis cigaretta
átégeti a bőrt egy csillagon.
1963

Gergely Ágnes 90

Az **OMart** Könyvesbolt és **Kulturális Műhely**
szeretettel várja Önt és kedves barátait,

2023. október 8-án, **vasárnap** 16 órától, hogy

köszöntsük együtt
Gergely Ágnes

Kossuth-díjas költőt, Gyomaendrőd
díszpolgárát **90.** születésnapján.

Közreműködik: Cserenyecz Éva,
Polányi Éva és a Tűzmenedék együttes

Még megtekinthetők

Ladányi Sára grafikái.

OMart
KÖNYVESBOLT ÉS
KULTURÁLIS MŰHELY

ÖNKÉNTES belépő 500 Ft, amiért egy ilyen értékű könyvtulajánnyt kap.
5500 Gyomaendrőd, Fő út 192. omart@freemail.hu (06 70 – 94 93 534)

Endrőd története

Régi írásk alapján összeállították az endrődi tanítók (7.)

A XIX. század második negyede zajtalan, csöndes életet mutat Endrődön. Nagyobb építés, vagy említésreméltó alkotás nem igen történt. Gazdasági tekintetben azt a fontosabb eseményt ismertethetjük, hogy az endrődi uradalom a huszas évek végén három részre oszlott a kegyuri család leányörökösei között. Gr. Stockhammer Zsófia (gr. Auerspergné), Johanna (gr. Stockhammer Ferdinánd a gyomai fölesur neje) és Karolina (br. Drechsel Florentinné) örökölték a hatalmas vagyont. Johanna 14115 váltóforintért, Karolina 13797 váltóforintért adta bérbe örökrészt – az adó és regále szedés jogával együtt Endrőd községnek. Mivel azonban a bárói család nagy adóssággal küzdött, Karolina grófnő a saját s Johanna nővérétől örökölt birtoktestet eladta 225.000 ezüst forintért kapriorai Wodianer Sámuel Józsefnek. Wodianer kötelezte magát, hogy a csaknem 200.000 forint adósság kifizetésén kívül Karolina grófnő és férjének évi 5500, majd férje halála után 4500 forintot, fiának: br. Drechsel Györgynek, (a békesmegyei Drechsel bárók atyjának) a köznyelven „endrődi bárónak” 34.000 ezüst forintot fizet. Mivel a nagy vagyona új tulajdonos birtokainak egy részét maga műveltette, az endrődiek a régi méltányos bérletek bizonyos hányadától jó időre eles-
tek.

A nyugodt békés idők ezuttal is a lakosság, de kiváltképpen az ifjuság erkölcsi életének ellanyhulását és bizonyos tekintetben romlását idézték elő. „A csendes tó vize poshad” régi szólásmondás a lelkieben is érvényesül. A fiatalok kicsapongása oly szembetűnően kezdett jelentkezni, hogy Iványi Pál bíró 1828-ban betiltotta a fonókák látogatását. Két év után Lábas János plebános pedig az előjárósághoz a következőkben panaszkodik: „Sok gonoszságok uralkodnak Endrődön. Én a prédikációkban eleget harcolok azok ellen, de kevés, sőt az ifjuságra semmi sikere sincs az evangéliumnak. Ennél fogva bíró uram figyelmességét és pálcját szólítom fel”.

A lakosság vétkeinek büntetését nemcsak a bírói pálcá intézte, hanem a jó Isten is megsovalhatta a bünözést, mert 1831-ben az első kolera járvány idején igen nagy volt a járvány áldozatainak száma. Volt olyan nap, hogy 14-et temettek, de legalább 8 minden napra esett a két hónapig tartó – „halál-aratás” – ide-

jén. Ebben az évben közel 500-at temettek el Endrődön.

Az irtózatos járványtól megszabadult lakosság úgy látszik magába szállt és az Isntenhez tért. Abból gondoljuk ezt, mert a régi írásk szerint a nagyharangot 1832-ben szent Imre tiszteletére újraöntették, a templom tornyát új rézzel borították és a torony tetejére egy 6 akós hordó nagyságu diszes gombot rakattak.

A kolera-járvány pusztítása után a lakosság száma 6400 volt. A tankötelesek száma felülhaladta a 800-at, de csak 400-an koptatták rendszeresen az iskola padjait. A növendékek száma a 30-as évek végén már felülhaladta az 1000-et, de csak 474 tanuló járt iskolába. Ezen hanyagság miatt nemcsak a szülőket, de a két tanítót: Szöllősi József fiu- és Molnár József leánytanítót is megróvásban részesítette az illetékes hatóság. – Ugy látszik a vaskalaposág akkor is vezetőserepet vitt. Két tanterem volt a községben, mit csináltak volna, ha a szülők nem 474, hanem mint az 1000 növendéket felvezetik? Ujabb tantermekre lett volna már régen szükség, de semmi nyomát nem látjuk az erre irányuló tervnek ebben az időben. Arról olvasunk, hogy Csomák esperes indítványára Endre Imre kántor utódját: Balla Károlyt kötelezni akarják tanításra is, mert régebben fizetés javítását csak azért kapta, mert a leányok oktatását is vállalta. Mivel azonban megfelelő helyiség a faluban nem akadt, a kántor meg-

szabadult a vállalni nem szívesen akart kötelezettségtől. Lábas idejében olvasunk első ízben arról, hogy a tanyai lakosság is érdeklődni kezd a tudomány elemi ismereteinek elsajátítása iránt. Az uradalom csejti részén dohánytermesztést is űztek. A dohánykertészek ismételten kérték az uradalmi inspektort, hogy gyermekeik részére iskolát állítsanak. Végre 1836-ban 16 nebulóval megnyílt a csejti iskola. A tanítást az első években Bótos József uradalmi jegyző végezte. – – 1939-ben már 35 növendék látogatta az iskolát, de ekkor már Takács István a tanítójuk. (szerk. megjegyzés: az eredeti szövegben 1939 áll, de a szöveggörnyezet szerint 1839 a reális évszám)

Ugyanebben az időben mozgalom indult meg a leányiskola megújítása érdekében. A plebános folyamodására Lajcsák Ferenc nagyváradi megyéspüspök 400, – két év múlva az új lelkipásztor: Huzly Károly kérésére az uradalom 600 forintot adományozott iskola-építési költségekre. Ez az iskola a mai központi fiu-iskola helyén épült. 1841-ben a lakosság más községek példájára érdekes kéreessel fordult a községi előjárósághoz. Azt kívánták ugyanis, hogy itt is állítsák fel a „verbunkot”, ami a szegényebb emberek fiainak némi megélhetési alapot nyújtott. A beálló legény ugyanis amellet, hogy a verbunk költségét megkapta, a 10 esztendő katonai szolgálatért 250 váltóforintot is kapott. Mindjárt az első évben 24-en álltak be, akik nemcsak ezen összeget, hanem még egyes gazdáktól is kaptak gabona és pénz jutalmat. Valószínű, hogy a gazda-legények helyett vállalták a katonáskodást.

Lábas János plebános működése arról is nevezetes, hogy az ő idejében lett teljesen magyarrá a község lakosságának tót származású része.

1843-ban nagy „földingás” ijesztette meg az endrődieket. Több ház összeomlott, a templom több helyen megrepesztett. Érdekes, hogy a javításokat minden állás nélkül, csak kötél hágcsóval végezte el egy egi köműves, az olasz származású Bulini Viktor. A költségek nagy részét a község viselte.

Ugyanebben az évben november 1-én jött létre az endrődi „Vida-féle Kórház” Vida Imre uradalmi inspektor áldozatkészségéből.

(folytatjuk)

Hármas-Körös

6

A régi Endrőd.

Többen fordultak szerkesztőségünkhez, hogy körösparti vén falunk első idejéről közöljünk le „a régi hiteles felirásokat”, mert mégis ildomos, hogy a lakosság biztosit tudjon faluja és ősei egykori életéről.

Az endrői tanítói-kar „Endrőd története” c. kiadványában a falu kétszáz-esztendősi ujjáalapításának jubileumi évében részletesen változott a az egykori eseményeket, utjabban pedig dr. Hunya Sándor tanár írta meg szorgalmas kutatásai alapján szülőfaluja történetét. Az érdeklődők bőséges felvilágosítást nyerhetnek e könyvekből. E sorok kapcsán csak arra vállalkozunk, hogy röviden a község alapítási adatait közöljük.

Régi vármegyei iratok, néhai dr. Karácsonyi János nagyváradi címzetes püspök, a magyar történeírás bűszkesége hiteles megalapításai és az egyházi történelmi feljegyzések alapján pontosan tudjuk, hogy Endrődöt háromszor építették fel régi őseink.

Az első Endrőd.

A falu alapításának első tényle az Árpádok-korába nyulik vissza. A legrégebbi történelmi adatok szerint Zsigmond idejében, 1425-ben 33 nemes-család lakott a már korábban létesített Endrődön. Ezek közül feljegyezte a régi krónika: Balassa, Bereczky, Bernóthy, Both, Botos, Dienes, Eszes, Farkas, Fodor, Haranghy, Harasztos, Kamuthy, Keresszegi, Kis, Köre, Kővér, Nemes, Seres, Vasas, Veres családokat, kik közül többen Békésvármegye alispánjai, szolgabírái, országgyűlési követei voltak.

A község határáról, fekvéséről pontos feljegyzés nem maradt reánk. Templomát valószínűleg Szent Imre tiszteletére szentelték, mert a kétszáz év múlva történt harmadik alapítás idején a régi szentlimrés tisztelete kapcsán választották az első királyfit a falu és templom védőszentjéül. A lakosok katolikusok voltak, mert 1552-ben a trienti zsinatra utazó követnek járó 3 forintot megfizették.

A község a török megszállás idején is fejlődött, s csak 1598-ban pusztult el és vált lakatlanná, amikor a gyulai várát megülő török-sereg tatár katonái felgyújtották, s lakosainak el nem menekült részét elhurcolták.

Második alapítás.

1630-ban néhány „szökött jobbagy-család” szállta meg a falu helyét. Népese közzétette kezdeti fejlődni hamarosan, mert 1637-ben a régi rongált egyház helyreállítása végett alamizsnát kértek a többi „református községektől”. Ebből tudjuk, hogy az alapító

református volt. Fél század évig állt fenn, valószínűleg sok baj és küzdelem között a „második” Endrőd. A gyulai és más nagyobb helyek török-hordái gyakran meglátogatták a mai Hármas Körös hidja melletti keskeny folyózug magaslatain épült, a régi folyó mocsaraitól védett falut. 1685-ben a Gyuláért vívott harcokban ismét elpusztult a falu. A Rákóczi-szabadságharc kiróbbanása évében 1703-ban ismét megszállhatta néhány család a régi romokat, mert ebben az évben a gyér lakosságnak futnia kellett a kegyetlen rációk elől, kik a Rákóczi-felkelés ellen, mint segédcapatok a megye ezen részét sivataggá tették.

1723 május 3-án kelt adománylevéllel Haruckern János György, az ekkor hadifélelmezési igazgató, miután az 1722–3. évi országgyűlés őt „honfiusította”, magyar nemesi jogon a gyulai uradalmat, s ebben Békés várost, Berényt, Gyur és Endrőd „pusztákat” kapta. A második adománylevélben Endrőd mint község szerepel (1734). A gyulai jószágkormányzó csakhamar ide csatolta a tölgyi pusztát, majd Nyárszegnek nagyobb részét. Sina, Kiskondoros és Cséj csak évek múltán olvadt az endrői határba.

Templomból istálló.

Az endrői egyház történelmi könyve írja, hogy „Haruckern János az endrői pusztát 1724-ben négy évre Miklós Deák nevű örömményre adta bérbe, aki az egykori rossz állapotban levő templomot istállónak használta”.

Harmadik telepítés.

A berényi határhoz tartozó Nemes-Kerekibe terelt pápista pásztorok 1730-ban harmadikban is megszállta a régi Endrőd körösmenti területet. Magukkal hozták papjukat: Pocsuk Imrét és tanítójukat: Zámok Istvánt, aki egyúttal jegyző is volt. A nép megdöbbenve látta a régi falu romjait, a keresztjétől megfosztott, istállónak használt tágas templomromlatag voltát. Erről tartott előadást a kétszáz éves alapítási jubileum idején Csernus Mihály apátplebános, s ezt a történelmi feljegyzésekből hitelesen előadott tényeket ferdítette el néhány rosszhiszemű ember, általánosítván a jelentést, hogy „amelyik temploma nincs kereszt, az istálló.” Mintha nem volna száz és száz katolikus kápolna is kereszt nélkül?!

A nép még ez évben átjavította és megújította „patics-falak” alkalmazásával a 8–9-öl hosszú templomot és ismét Szent Imre

tiszteletére szentelték fel. Ugyancsak kétszobás lakásból álló „paplakot” építettek a régi templomhoz, 1731-ben már rendes közigazgatás kezdődött Endrődön. Megválasztották az első bírói; Molnár György személyében és az esküdtöket is.

Alkalmadán folytatjuk a község fejlődésének közlését.

Orbók József.

Szerkesztői

üzenetek.

T. J. Endrőd. A családmegebizottok élcsoportja az egyházközség vezetőségének munkás segédcapata. Jóságos, éber figyelemmel kísérik a köztükbe tartozó 10–15 család vallás erkölcsi életét. Erdőkölésükkel, jótanácsaikkal, buzgóságukkal, jövedeljükkel segítségére sietnek hittelevéreknek. Ahol erkölcsi veszélyt vagy sürgős segítséget igénylő szegénységet látnak, jelentést tesznek a plebánosnak, hogy az támogatásukra siessen rászorult hűveinek. Ha valaki a felebaráti szeretet gyönyörű parancsától vezeftve szíves készséggel vállalja és teljesíti e nemes megbízást, valóban apostoli munkát végez és számíthat az Ur Jézus jutalmazó áldására, hisz Ő mondta: hogy „amit legkisebb ember tartsunknak cselekszünk, neki tesszük!”

H. Ilona Öregkertek. Erdőkölésedre adott válaszuk leánytársainak is szól, azért ezulou közöljük. Édesanyádnak Igaza van abban, hogy a vasárnap esti köztalálások kifogásolja. A leányegyesületek munkarendje azt nem kívánja egy tagjától sem. Az összejövetelek vasárnap délutánokként vannak. Kellene szórakozást, az egy életorsu leányok együttérző összetartozandóságát, ismeretleiknek bővítését, erkölcsi és szellemi fejlődésük helyes irányítását célozzák az egyesületi előadások is. A KALÁSZ a Jutu leányainak nagyszírién bevált önképzőköre, de a leánytisztesség és becsület védő-óthona is. Lép-jetek be, járjatok rendszeren a vasárnap délutáni összejövetelekre, megfogadjátok szerelni a derűs és tiszta szórakozást adó egyeületet.

P. J. Kocsorhegy. A termények felhasználásának korlátozása a köz-, s jöképen a katonaság és szegényemberek érdekében történik. A kormány elejét akarja venni emnek, hogy valaki éhezzen, s ugyanakkor a jobb módúak dús-kájának az életmiserben. Az már a maga baja, hogy tavasszal nem vállalt tengeri kupálást, mert akkor kétszer annyit keresett az utépitésnél. A mezőgazdasági munka talán kevesebb, de biztosabb jövedelmet jelent. Nem gondolkoznak helyesen, akik „végleg beleutáltak”. A mindennapi kenyér, s a szírozóhoz szükséges árpa, tengeri mezőgazdasági munka nélkül nem terem. Ezt is kell valakinek végezni. A tisztviselők nem hagyhatják ott az irodát, sem az iparosok a műhelyt, bár a szegényebbek ezt is készséggel teszik, hogy elmenjenek kapálni, aratni. Senki se szégyelje és „utálja” a becsületes munkát. Ez honpolgári kötelesség, de a megélhetés alapítllére is.

L. M. Kondoros. Fellebbzésüknek másodpéldányát, melyben a Bolza Géza gróf örökösének tulajdonát képező, községükben elfekvő mintegy 499 kat. hold szántónak kishaszonbérletekben való hasznosítását kéri a Földművelésügyi Minisztériumtól, megkaptuk. Nagyon nehéz eset. Irja, hogy a Vármegyei gaz-

dasági albizottság ismét Geist Gyula dr. nagybirtokosnak juttatta a földet, viszont a községi albizottság a község kisbirtokosainak javasolta — hasonló feltételek alatt — juttatni a bérlet-tartókat. Tárgyilagosan mérlegelve, megérthető az örökösök álláspontja. Geist már 24 év óta bérlő a földet. Kötelezettségeinek eleget tett, a földet kitűnően munkálta, az ilyen bérletől nehéz megválni. De az igénylők kérelme is méltánylást érdemel. Kondoroson valóban nehéz földhöz jutni, e bérlet kishaszonbérletbe való juttatása feltétlenül indokolt, ha az igénylők biztositásokat nyújtanak arra, hogy a földet tovább is intenzíven munkálják és a bérleti feltételeket pontosan teljesíteni tudják. Azt nem érezzük volna ki, hogy „Geist Gyulának Kondoroson 2500 kat., evébbült az országban még kb. ugyanennyi területű birtoka van, tehát nem közérdek az, hogy e nagybirtokon felül, miut földbérlet is terjeszkedjék a kismembek terhére”. Ezt tudta a gazdasági albizottság, de tudta a Minisztérium is. Fontosabb az, hogy a kérelmező kizsádkák, tűzharcosok, többgyermekes családapák, ezt inkább mérlegelik a felügyeleti hatóságok is. Inkább azt tanácsoltuk volna, hogy a kérelem megindítása előtt kérelmükkel keressék volna fel Geist Gyula Öméltóságát, hogy közérdekéből, a rászoruló kismembek családjának jövőjét tekintve, tehát valóban „agrár-érdekéből” mondjon le a bérlet további tartásáról. Hisszük; hogy célt értek volna. A vár: megye gazdasági egyesületének elnöke bizonyára jövedelével szolgált volna nagybirtokos társainak és ezáltal is bebizonyított volna, hogy az általános agrár-érdek első szószóója a vármegyében. Kár, hogy e közvetlen kérelmet elmulasztották, most már nehéz megfejlni az egyszer szükre-szabott csimát. — Kérelmüket illetékes helyen megsüregeljék.

Öregszőlői földművesek. Kérelmük a Földművelésügyi Minisztériumban fekszik. A megbízott gazdasági felügyelő jegyzőkönyvbe foglalta az egyházközség és magam nevében tett költözés kijelentésemet, hogy az öregszőlői állított nép legelőterületehöz juttatása céljából községgel átcsereljük a pcesri legelő és a plebániai kistanya földjét más távolabb fekvő, egyenértékű, nagybirtokból kihatározandó területtel. Ennek is szívesen utánaírok. (Szerk.)

Többeknek. Az Országos Sajtókamara rendelkezése szerint a köteles hivatalos támpéldányokon kívül másnak nem küldhetünk ajándékpéldányokat. — Ha állandóan olvasni óhajtjék lapunkat, a csekély előfizetési díjat szíveskedjenek a küldött csekkupon térletni.

Kis menetrend.

Gyomára érkezik:

Budapest felől személy	2.30
Déaványa felől motor	6.50
Békéscsaba felől gyors	8.40
Békéscsaba felől moior	11 és 15.15
Déaványa felől motor	18.—
Budapest felől gyors	18.30
Déaványa felől motor	23.—
Békéscsaba felől személy	23.20

Gyomáról indul:

Békéscsaba felől személy	2.35
Déaványa felől motor	3.50
Békéscsaba felől motor	7.05
Budapest felől gyors	8.41
Déaványa felől motor	11.10
Szolnok felől motor	15.45
Békéscsaba felől gyors	18.31
Déaványa felől motor	18.35

Felelős kiadó:

CSERNUS MIHÁLY

Nyomatott

NÁDUDVARY MIHÁLY

nyomdájában. Gyomán.

A Rózsahegyi Iskola hírei

Ünnepélyes tanévnyitó

„Vége szakadt a szép nyárnak,
iskolában könyvek várnak!
Betűk hívnak útra kelni,
a világot megismerni.”
(Csanádi Imre)

Augusztus 31-én iskolánkban is megnyitottuk a 2023/24-es tanévet. Az ünnepségen 50 elsős kisdiaót köszöntöttünk, akiket az idén ballagó nyolcadikosok kísérték be a tanévnyitóra. A hagyományokhoz híven ajándékba rózsaszegys kitűzött és ajándékkönyvet kaptak a legkisebbek a szülői munkaközösségtől. Putnoki Kornél, Rimovszki Bianka és Szegedi Anna első osztályos tanulók vidám verses összeállítással köszöntötték az új tanévet. Minden diákunknak sikeres, örömmel gazdag tanévet kívánunk!

No Backpack Day - Ne iskolatászában hozd a cuccod

Szeptember 7-én ismét megrendeztük iskolánkban az előző tanév kedvelt programját, a No Backpack Day-t. Idén sok alsós tanuló is csatlakozott a felsősökhöz. Számtalan kreatív megoldást láthattunk a taneszközök szállítására. A gyerekek fantáziájára határtalan volt, érdekesebbnél érdekesebb tárgyakban hozták el az iskolai felszerelésüket. Volt, aki erre a feladatra vödört, lábast, kosarat, bőröndöt, szerszámosládát, babakocsit, kiskádat fogott be, de volt olyan is, aki fegyvertokkal, hegedűtökkel, bukósisakkal, terményes zsákkal, tepsivel, kannával, farmernadrágból és pulóverból készített batyúval, csizmával, kisállathordozóval, vagy horgászhalóval érkezett meg az iskolába.

A nap remek hangulatban telt, mindenkinek nagyon tetszettek az ötletes megoldások.

Őszi zsongás

A diákönkormányzat idei első programjaként szeptember 8-án megrendeztük az Őszi zsongást. A felsős tanulók 8 akadálylányl mérethették meg tudásukat, ügyességüket, miközben bebarangolták az iskola környékét, a ligetet és a gátat. Az alsósok a ligetben játszottak, ugrálóváraztak, ügyességi és sportversenyeken vettek részt, valamint arcfestés, lufihajtogatás és aszfaltrajz verseny is színesítette a rendezvényt.

FODISZ-díjátadó

Megtisztelő meghívásnak tettünk eleget szeptember 22-én. Ekkor tartotta a FODISZ ünnepélyes tanévnyitóját Budapesten, a Magyar Sportok Házában. Itt oklevéllel és vásárlási utalvánnyal díjazták az elmúlt tanév kiemelkedően teljesítő diáksportolóit. „Békés vármegye legjobb leánysportolója” kitüntető címmel tüntették ki iskolánk tanulóját, Balogh Patrícíát, aki mezei futásban és 800 méteres síkfutásban is országos diákolimpiai bajnok lett. Gratulálunk Patrícíának és felkészítő tanárának, Nagy Sándornak!

Autómentes nap

Szeptember 22-én Gyomaendrődön is megtartották az Európai Autómentes Napot. Ehhez kapcsolódva az iskolába gyalog, rollerrel vagy biciklivel érkező gyerekek Gyomaendrőd Város Önkormányzatának jóvoltából müzli szeletet és tombolaszelvényt kaptak. A nap során pedig vízgazdálkodással és közlekedéssel kapcsolatos előadásokat hallgathattak meg iskolánk tanulói a tornateremben. Köszönjük, hogy részt vehettünk a programokon.

Heroes of the Future

„Ahogy mi láttuk, nem látta más
Amit mi hittünk, nem hitte más
És néha még tart az osztálykirándulás”

Országunk tele van csodás kincsekkel és látnivalókkal, így szeptember 25-én a Rózsahelyi Kálmán Általános Iskola 5-6. évfolyamos tanulói egy felejthetetlen kirándulás keretében Budapestre látogattak. A csoport egyik része a Magyar Természettudományi Múzeumot tekinthette meg, ahol rendhagyó, interaktív módon

megismerhették a Kárpát-medence és a világ érdekességeit, szépségeit. A másik része a Heroes of the Future elnevezésű interaktív, fenntarthatósági programon vehetett részt. Kipróbálhatták az elektromos eszközök széles tárházat: a rollert, segwayt, gördeszkát, gokartot. A kiváló színészeknek és a technikai háttérnek köszönhetően 2070-ig röphelhetek előre az időben, ahol megtapasztalhatták a környezetszennyezés mérhetetlen tisztító hatását. Köszönjük a szervezőknek a lehetőséget.

További képek és cikkek iskolánk honlapján tekinthetők meg: <https://www.rozsahelyiiskola.hu/>

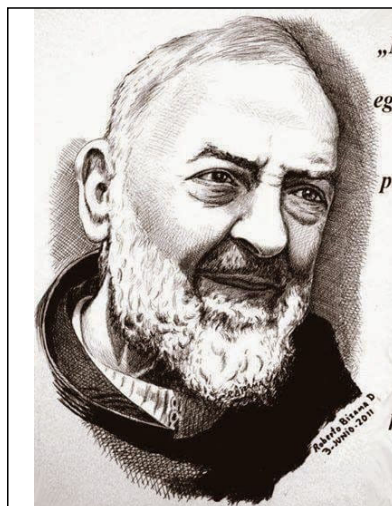
METAL STOP KERÉKPÁRÜZLET ÉS ÉPÜLETGÉPÉSZET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok,
- gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
- csövek, szerelvények.
- hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
- Led TV-k, porszívók
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegek, csavarok, zárok, lakatok,
- fűdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- ZÁRTSZELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSA-TORNÁK és FÜSTCSÜVEK kedvező áron!
- kerékpárok JAVÍTÁSA - SZERELÉSE!

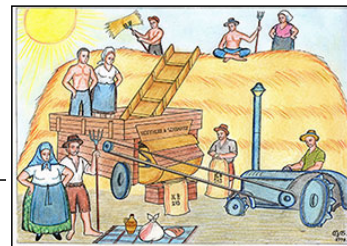
GYOMAENDRÓD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909
Hítelehetőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

„Magyarország egy olyan kalitka,
amelyből egyszer még
egy gyönyörű madár fog kirepülni.
Sok szenvedés vár még rájuk,
de egész Európában
páratlan dicsőségben lesz részük.
Irigylem a magyarokat,
mert általuk nagy boldogság
árad majd az emberiségre.
Kevés nemzetnek van olyan
nagyhatalmú őrangyala,
mint a magyaroknak,
és bizony helyes lenne
erősebben kérniük
hathatós oltalmát országukra!”
/Padre Pio/

ASZTAG

- szabadban tárolt, tartósan összerakott, cséplésre vagy nyomtatásra váró gabona (elsősorban búza) -

A Váci Mező

Napjainkban sok szó esik az oktatásról, gyakoriak a diák és tanártüntetések. A közbeszédben számtalan vélemény elhangzik, van, aki elégedett a pedagógusok kettőszáz ezer forintos nettó bérével, van, aki azt is sokalja. Nem kívánok mélyebben foglalkozni ezzel, de azt tapasztalatom, hogy sok embernek nincs pozitív tanár élménye. A következőkben szép emlékeim jutnak az eszembe középiskolai tanulmányaimról.

A Váci Mező diákja voltam 1968-1972 között. Az iskola névadója Táncsics Mihály, de Váci Mezőként ismert igazán. Társaságban sokszor fogalmaztam úgy, hogy az ország legjobb mezőgazdasági középiskolájába jártam. Az iskolát a rend jellemezte, a helyettesítések mindig szakszerűek voltak, sőt terjedt olyan pletyka is, ha a gimnázium olasz nyelvtanára hosszan betegszabadságra kényszerült, akkor a

gimnázium igazgatója kikérte Fercsi bácsit (Fejér Ferenc mérnök-tanár) helyettesítésre, aki latin, francia és olasz nyelv mellett a németet is bírta.

A rend alapja egy kiváló kollektíva, és élén az igazgató, Pörnyői István állt. Már kinézete, testes férfi volt nagy bajusszal, predesztinálta erre a posztra. Kántortanítói oklevelét fejelte az agrárdiplomával és mérnök-tanárival. A tangazdaságban a dolgozók elmondták, hogy nyaranta végig csinálta a naposi gyakorlatokat. Egy két gyakorlatot vezetett, és óra nélkül tudta az időt, amit azzal magyarázott, hogy a fogságban kialakult az időérzéke. Tudomásom szerint a tanári karban volt két tanár, akivel együtt raboskodtak!

Volt osztályfőnökömről akár egy teljes dolgozatot írhatnék. Nagyon rendszerető, precíz ember volt. A gyakorlati foglalkozáson a jegyzetet is csak kötött füzetbe lehetett írni és a gyakorlati naplót úgyszintén. Saját feljegyzéseit kis szótár-füzetekbe írta. Ilyen füzete volt Vác történelméről, de a kiválóan szervezett osztálykirándulások útleírása is ilyen füzetben volt. A tananyaghoz nem tartozó állattenyésztési újdonságokat a füzet hátsófelébe kellett írni, úgy, hogy megfordítottuk a füzetet. Életemre meghatározó cselekedete volt, mikor én nagy hangon soroltam a barátomnak, hogy jövőre én már a gyomai Győzelem tsz tyúkász brigádvezetője leszek. Ő volt az ügyeletes tanár, erre megállította a sort és megkérdezte miről beszélek. Én elmondtam, ő pedig annyit mondott, hogy neked főiskolán, de inkább egyetemen lenne a helyed.

Ne maradjon ki Trianon sem, igaz erről az iskolákban nem sok

szó esett. Tanár úr a bivalytej beltartalmát jellemezte, mely szárazanyag-tartalma, zsír és fehérje, igen magas. Elmondta, hogy mikor Erdély visszakérült, ő felült a motorkerékpárjára és Székelyföldön lejelentkezett, ahol téli gazdasági iskolában tanított. Ez azt jelentette, hogy télen tantermi oktatás folyt, nyáron pedig a tanárok végig látogatták a gazdaságokat, ahol reggelire mindig az aztalon volt a friss bivalytej.

A Faluhelyi házaspár, mindketten kertészmérnökök voltak. Ilonka néni a technikumban állattant, növénytant és kertészetet oktatott, de nálunk első szakközepes osztálynál már harmadikban biológia volt a tárgyneve, melyhez még a tankönyv nem készült el. Ilonka néni előttünk tanult és fogalmazta meg a meghatározásokat. Tanítására széles látókörűség volt a jellemző. Gyakran idéztem Jókaitól, akinek botanikai ismeretei jó példát mutattak. Ilonka néni két éve hagyta itt e földi világot, a váci püspök búcsúztatta. Faluhelyi tanár úr egy igen szigorú ember volt, a géptant oktatva magas szinten. Egy szép négyesem volt, mikor haveri biztatásra ellógtunk. A következő órán a tanár úr átnézve az osztály felett, „Á, a doktor úr (korábbi csínytevésém miatt szólított így) nem volt itt az órán, aki nem vesz részt az órán, az nem tud, és az egy nagy egyest érdemel.” Vártam ezután a javítás lehetőségét, amíg el nem jött a félévzárás.

Három jegye volt mindenkinek, és egy hármas két négyes után megkapták a négyest. Én tudományos fokozatomnak megfelelően ismét meg lettem szólítva, majd egy észszerű számtan következett. Négy meg egy az öt, ötben a kettő megvan kétszer. A tanár úr sokszor elmondta, hogy aki nála közepes, az az egyetemen lehet jobb. Szigorlati osztályzatom jó, azaz négyes.

Emlékszem továbbá Keresztapámra és kedves feleségére. A Sashegyi házaspárból Margit néniről annyit, hogy mérnök-tanárként a kémiát oktatta. Szerény kedves személyiség volt, amire emlékszem, hogy a szerveskémia egyszerű, mert csak négyig kell tudni számolni, mert a szén négy vegyértékű. A tanár úrnál már leírtam a rokoni fokozatot, de története most következik. Traktorvezetési gyakorlat volt, ahol ketten ültünk a fülkében, az egyik vezetett, a másik figyelt. Egy versenyzőtípusú osztálytársam került mellém, aki diktálta a tempót, én pedig nyomtam a gázt és fordultam sebesen. Ezután észrevettem a visszapillantóból, hogy Sashegyi tanárúr jól képzett magyar vizslájával fut a traktor után és integet. Gyorsan leálltam és amint kiszálltam a fülkéből, kaptam egy nyakast. A szövegre nem emlékszem, pedagógiából ennyi is elég volt. A tanár úr ezután mindig keresztgyerekek vagy keresztfiának szólított. Már egyetemista voltam, amikor a tanár úr szerény jövedelmét autós oktatásból egészítette ki. Sűrűn megfordult az egyetemen, ha véletlenül nem vettem észre, csak hallottam, keresztfiam, keresztgyerek, már mentem a hang irányába.

Az említett tanáregyéniségek már túlról tekintenek le reánk. Nyugodjanak békében!

Gyomaendrőd. 2023. 09. 28.

Várfi András agrármérnök

Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2023. szeptember 28-án 14 órakor tartotta soron következő ülését a Városháza Vitéz Váry József termében.

Megvitatásra és elfogadásra került 12 napirendi pont, majd zárt ülés keretében kellett döntést hozni két előterjesztéssel kapcsolatban.

Ismét módosításra került a 2023. évi költségvetéséről szóló 5/2023. (II.16.) önkormányzati rendelet, melynek oka:

1. Képviselő-testületi döntések és pályázat útján nyert, különböző alapokból és egyéb szervezetektől kapott pénzbeli támogatások, valamint:

2. Intézményi saját hatáskörben történt előirányzat átcsoportosítások történtek

A fentiek hatásaként a költségvetési főösszeg 74. 981 E Ft a változás.

A Képviselő-testület elfogadta a döntési javaslatban szereplő módosításokat és megszavazta azt.

Felülvizsgálták az Önkormányzati Hivatal dolgozói a **városi címer és zászló** használatáról szóló rendeletet is. Ugyan jelenleg is rendelkezünk hatályban lévő címer- és zászló használatával kapcsolatos helyi rendelettel, de mivel a Város Képviselő-testülete megalkotta Gyomaendrőd turisztikai logójának és arculatának felhasználásáról szóló helyi rendeletét, így egységesítés céljából vált esedékessé a zászló és címer használatának újbóli szabályozása, valamint a közterületek nemzeti ünnepeken történő fellobogóztatásának rendje.

A megalkotott rendelet kimondja, hogy nemzeti ünnepeken a Hősök terén és a Szabadság téren fel kell vonni Magyarország zászlaját.

A Szabadság tér, Kner tér, Hősök útja által határolt terület, a Fő út teljes hosszában, valamint a Hősök terét nemzetiszínű zászlókkal kell fellobogóztatni.

A rendelet meghatározza a fellobogóztatás kezdő és záró időpontjáért felelős személyt, valamint a lobogók kitzűzésének kivitelezőjét is.

Meghatározásra került a címer és a zászló használatának módja, valamint a címer és a zászló előállításának és forgalomba-hozatalának közös szabályai is. Ezek használatával és forgalomba hozatalával kapcsolatos ügyekben a polgármester jár el és hoz döntést átruházott hatáskörben. Az engedélyezéssel kapcsolatos eljárás díjmentes, míg a gazdasági célú felhasználása és forgalomba hozatala díjfi-

zetéshez kötött. A díj összege évente nettó 25.000 Ft+ ÁFA.

Az engedélyezési eljárásra irányuló beadványt írásban, Gyomaendrőd Város Polgármestere részére kell benyújtani. A gazdasági és reklám célú használatra, valamint a forgalomba hozatalra vonatkozó kérelemhez csatolni kell a címerrel díszített tárgy (kiadvány) mintapéldányát is.

A rendelet-tervezet 7-es pontjának 11. §-a kimondja az engedély megtagadásának és visszavonásának indokait, valamint a 12. §-a a jogalap nélküli jogkövetkezményeket is.

A Képviselő-testület elfogadta és megszavazta a zászló és címer használatával kapcsolatos szabályozást a döntési javaslattal megegyezően.

Döntést kellett hozni a Liget Fürdő Nonprofit Kft. 2023. évi pénzügyi helyzetének felülvizsgálatáról.

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete ebben az évben már több alkalommal foglalkozott a Liget Fürdő Kft. pénzügyi helyzetének vizsgálatával. A fürdő üzleti tervében 100 millió forint önkormányzati kiegészítő támogatás jelent meg, majd ez az összeg a féléves beszámolóban 95 millió forintba módosult. Februárban, a költségvetési rendeletben a Képviselő-testület 60,913 millió forintot különített el, míg szolgáltatás vásárlás jogán 7 millió+Áfa összegről hozott döntést.

A Liget Fürdő ügyvezető igazgatója, Gera Krisztián 2023. év szeptemberében benyújtotta többlettámogatási igényét. A 2023. évi működéshez kért támogatás összege 34 millió Ft.

A kérelem bemutatja a többlettámogatási igény okát, illetve a működési háttért, amely mellett szükséges a kért összeg biztosítása.

2023. szeptember 1. napjától lezárásra kerültek a kültéri medencék, kivéve a gyógymedence.

2023. december 1. napjától lezárásra kerül a beltéri tanmedence, lazító medence és a pancsoló.

2023. december 1. napjától nem kerülne sor a teljes bezárásra, mert a gyógyászat működése év végéig biztosítva lenne.

A Liget Fürdő 2017.-ben vállalta, hogy az előző években felvett Önkormányzati támogatást (15 millió Ft) öt év alatt vissza fogja fizetni 3 millió Ft-os részletekben. Ez 2017. és 2019-ben megtörtént, de sem 2018-ban, sem az utána következő években nem állt rendelkezésére a kölcsönfizetés forrása a fürdőnek. 2023-ban ismét kérte az Ügyvezető a Képviselő-testületet, hogy tekintsen el az idei évre esedékes részletről, valamint az utolsó törlesztés időpontját halassza el 2026. november 30. napjára.

A bizottsági üléseken elhangzott kéréseknek megfelelően a testületi ülésre elkészítette és bemutatta a fürdő vezetője azt a plusz költséget, amelyben a gyógyászat mellett a fürdő tanmedencéje is üzemelhetne. A tervezet szerint ez a nyitva tartás még 2,6-4,3 millió Ft többletköltséget jelent.

A Képviselő-testület az előterjesztést megtárgyalta és 32 millió Ft összegű többlettámogatást fogadott el. Ez az összeg elegendő arra, hogy a gyógyászat és a tanmedence egész évben üzemelhessen, így az iskolák és az egyesületek helyben tarthatják óráikat, edzéseiket.

A Nonprofit Kft-k fenntartásában működő óvodák, bölcsődék is elkészítették a 2022-2023-as évről beszámolójukat a közhasznúsági szerződésnek megfelelően. (Gyermekliget óvoda, Vásártéri óvoda, Tulipános óvoda) A beszámolókból kirajzolódik, hogy mindegyik intézmény kialakította önálló arculatát az évek alatt. A beszámolók tartalmi elemeiből megismerhettük az óvodák és bölcsődék személyi feltételeit, a gyermekekre vonatkozó és tanügyigazgatási adatokat, valamint az infrastruktúrális feltételeket. Bemutatásra került a szakmai munka terve és annak megvalósítása, valamint az intézményekben végzett ellenőrzés és értékelés eredménye is. Mindegyik intézménynél megállapítható, hogy a tárgyi és személyi feltételek biztosítottak voltak a zavartalan működéshez, a Pedagógiai Program megvalósításához, amely az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára épül. Az épületek esetében leírásra került az a tény, hogy legtöbbje régen épült, sok esetben a hőszigetelés nem megfelelő, amely nagyban befolyásolja az energia felhasználást, illetve a belső terek kialakítása sem felel meg mindegyiknél a mai kor elvárásainak.

Az intézmények nagy gondot fordítanak az udvar karbantartására, szépítésére, mellyel a gyermekek számára ideális környezetet alakítanak ki.

A Képviselő-testület megköszönte és egyhangúan elfogadta az óvodák és bölcsődék beszámolóit.

Beszámolót olvashattak a Képviselők a 2023. évi nyári napközi ellátásról.

A Képviselő-testület ez év májusában döntött arról, hogy önként vállalt feladatként, a családok megsegítése céljából nyári napközit működtet hat hét időtartamban

2023. július 3. naptól 2023. augusztus 25. napjáig. A napközi ellátás a Jelen és Jövő Gyermekeiért Alapítvány közreműködésével történt, melyhez 864.000 FT támogatást nyújtott. A nyári napközi helyszínként a Fő út 42 szám alatti épület lett kijelölve. A nyári napközi ellátást mindösszesen 107 gyermek vette igénybe, így a kijelölt összeg teljes egészében átutalásra került az alapítvány részére.

A Képviselő-testület megtárgyalta és a döntési javaslatnak megfelelően elfogadta a beszámolót.

2023. augusztus 28.-án kiírásra került a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2024. évi fordulója a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatási tanulmányainak támogatására.

A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál (települési önkormányzat, vármegyei önkormányzat, felsőoktatási intézményi támogatás). Az önkormányzatoknak szeptember 29. napjáig van lehetősége csatlakozni a pályázatrendszerhez. Az ösztöndíjpályázatnak két típusa van, „A” és „B”.

Az „A” típusú pályázatra azok a városunkban lakóhellyel rendelkező felsőoktatási hallgatók jelentkezhetnek, akik teljes idejű nappali képzésben vesznek részt, illetve a „B” típusú ösztöndíjpályázat azokra vonatkozik, akik 2023/2024 tanévben utolsó éves középiskolások, érettségi előtt állnak, vagy felsőoktatásba még felvételt nem nyert érettségizett fiatalok.

A pályázóknak a www.emet.gov.hu rendszerben történt regisztrációt követően elektronikus úton, majd papíralapon is benyújtva a hivatalhoz 2023. november 3. határidővel kell megérkeznie.

Az ösztöndíj elbírálása kizárólag szociális rászorultság alapján, a pályázó tanulmányi eredményétől függetlenül történik. 2023. évi fordulóban az önkormányzat részéről 10.000.-Ft/hó/fő kerül megállapításra azoknak a pályázóknak, akik családjában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a 142.500.-Ft-ot.

A Képviselő-testület elfogadta az előterjesztésben foglaltakat.

Lehóczkiné Timár Irén
Alpolgármester